

december 1994, så kom der ikke noget svar, så kom der et ikke-svar. Og der skulle faktisk en fjernsynsudsendelse og en masse offentlig palaver til, før vi fik en undskyldning, og det vil sige, at der altså var en periode, hvor man forsøgte at dække over fejlen, og det synes jeg også er en fejl.

Anne Baastrup (SF):

Da jeg stillede op som folketingskandidat, var jeg klar over, at en af mine opgaver var at kontrollere regeringen og administrationen. Men jeg var ikke klar over, at jeg også skulle være detektiv, at jeg omhyggeligt skulle sidde og sammenligne notater med underhåndsskrivelser, og hvad ved jeg.

Vores afdækning af de forskellige metoder, som Udenrigsministeriet har anvendt eller ikke anvendt i Pantelicsagen, viser, at Udenrigsministeriet har et grundlæggende problem:

Arbejdet på ambassaderne er naturligt nok præget af den danske regerings overordnede politik om samarbejde med regeringen og myndighederne i det land, som ambassaden er beliggende i. Men arbejdet er også præget af, hvilket perspektiv der lægges til grund.

Når man betragter Udenrigsministeriets arbejde med at rapportere om menneskerettighedssituationen i forskellige lande, er det iøjnefaldende, at Udenrigsministeriet tilsyneladende ikke magter at tage det perspektiv alvorligt, selv om man beredvilligt kommer med rapporter om menneskerettighedssituationen.

Det er selvfølgelig ikke så mærkeligt, når man tænker på den funktion, som embedsmændene sædvanligvis har i departementet og på ambassaderne: Det handler om at skaffe dansk erhvervsliv gode kontrakter, og det handler om at sikre et godt diplomatisk samarbejde med det pågældende land. Hvad enten vi vil det eller ej, er det i dag kriterierne for karrieremulighederne, at denne del af arbejdsopgaverne varetages.

At regeringen ved forskellige lejligheder som f.eks. ved diverse topmøder taler med varme og entusiasme om menneskerettighederne, tager man tilsyneladende ikke så tungt, selv om det formentlig er ministeriet selv, der har skrevet talerne.

At det ikke blot er noget, som vi selv har fundet ud af i SF, fremgår af en aktuel betænkning om anvendelse af udlændingeattachéer. I opremsningen af repræsentationernes arbejdsopgaver i udlændingesager skal man tilsyneladende ikke undersøge menneskerettigheds-

situationen. Der er ganske vist en blandt andet-opremsning, men alligevel! Opremsningen sættes nemlig i relief, når man beskriver udlændingeattachéernes arbejdsopgaver, hvor spørgsmålet om menneskerettighedssituationen rent faktisk er en velbeskrevet arbejdsopgave. Og forskellen understreges, når der peges på, at en sådan attaché jo nemt kan gå hen og blive part i sagen. Det understreges derfor, at den videregivelse af oplysninger, der sker til departementet, naturligvis er underkastet repræsentationschefens ansvar – underforstået: Så kan det ikke gå helt galt med de oplysninger, der sendes hjem til departementet.

Det fører mig over til et andet problem, som vel i bund og grund ikke blot er karakteristisk for embedsmænd i Udenrigsministeriet. Der ligger nemlig en grundlæggende trang hos alle embedsmænd – jeg taler ud af egen erfaring – til at glatte ud og lave lidt om på sproget, så det ikke fremstår så slemt, medmindre det er en klar, karrierefremmende ordre, at det ikke accepteres.

Det mest slående eksempel, vi har set i Pantelicsagen, er »Kære Claes«-brevet fra en kontorchef i Udenrigsministeriet til afdelingschefen i Indenrigsministeriet, hvoraf det fremgår, at Arkan »er kendt for sine aktioner mod politiske modstandere samt for muligvis at have udøvet krigsforbrydelser mod kroater og bosniske muslimer«.

Denne passus udgik i brevet til Flygtningeneævnet. Begrundelsen svæver for mig at se i det uvisse, men det er min opfattelse, at det var for meget at skrive det i et brev til en anden myndighed, hvor begrebet »kære« ikke kunne indgå – altså i et brev, som ikke var underhånds, som man kalder det.

For os at se er der ikke nogen anden udvej, hvis Udenrigsministeriet stadig skal have indflydelse på udlændingelovgivningen – herunder på de oplysninger, der indgår som grundlag for asylmyndighedernes afgørelser – at skeen tages i den anden hånd: Beskrivelser – vel at mærke rigtige beskrivelser – af menneskerettighedssituationen i forskellige lande skal være en karrierefremmende arbejdsopgave.

Men det forudsætter så også, at vi forlanger, at samtlige de udstationerede, der har disse arbejdsopgaver, får kurser i menneskerettigheder. De får så mange andre kurser, og hvis regeringen vil tage sine mange fine taler om menneskerettigheder alvorligt, er det nødvendigt, at repræsentationerne som en arbejdsop-